EURÓPAI KÖZPONTI BANK

EURORENDSZER

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK VÉLEMÉNYE

(2011. július 20.)

a pénzvisszaforgatásról, valamint a nemzeti és külföldi törvényes fizetőeszközök hamisítás elleni védelméről

(CON/2011/59)

Bevezetés és jogalap

2011. június 3-án az Európai Központi Bank („EKB") felkérést kapott a Magyar Nemzeti Banktól („MNB") arra, hogy alkosson véleményt az MNB elnökének két rendelettervezetről: i. a bankjegyek feldolgozásáról, forgalmazásáról valamint a bankjegyek hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló rendelettervezetről (a továbbiakban: bankjegyrendelet-tervezet), és ii. az érmék feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint az érmék hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló rendelettervezetről (a továbbiakban: érmerendelet-tervezet) (a bankjegyrendelet-tervezet és az érmerendelet-tervezet a továbbiakban együttesen: rendelettervezetek).

Az EKB véleményalkotásra szolgáló hatásköre az Európai Közösséget létrehozó szerződés 127. cikkének (4) bekezdésén és a nemzeti hatóságoknak az Európai Központi Bankkal a jogszabálytervezetekről folytatott konzultációjáról szóló, 1998. június 29-i 98/415/EK tanácsi határozat[1] 2. cikke (1) bekezdésének első és második francia bekezdésén alapul, mivel a rendelettervezetek valutaügyekkel és fizetőeszközökkel kapcsolatos rendelkezéseket tartalmaznak. Az Európai Központi Bank eljárási szabályzatának 17.5. cikke első mondatával összhangban a Kormányzótanács fogadta el ezt a véleményt.

1. A rendelettervezetek célja

Az indokolás szerint a rendelettervezeteket a forintbankjegyek hamisításának növekvő kockázata, az MNB-nek a jelenleg hatályos rendeletek[2] alkalmazásával kapcsolatos gyakorlati tapasztalata, a készpénzforgalmazás operatív kockázatainak értékelésére és kezelésére szolgáló jogszabályi keretrendszer szükségessége és az a kötelezettség indokolja, hogy a nemzeti jogszabályokat harmonizálni kell az eurobankjegyek és euroérmék hamisítás elleni védelméről szóló uniós rendeletekkel.

---

1 HL L 189., 1998.7.3., 42. o.

2 A Magyar Nemzeti Bank elnökének 2/2009. (I. 23.) rendelete a bankjegyek feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról és a Magyar Nemzeti Bank elnökének 3/2009. (I. 23.) rendelete az érmék feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról.

A rendelettervezetek ebből a célból többek között a következőket írják elő:

- 2012. január 1-jétől csak az MNB által bevizsgált és a vonatkozó követelményeknek megfelelő bankjegyvizsgáló gépeket lehet üzemeltetni,
- 2012. január 1-jétől a pénzfeldolgozóknál az MNB által sikeresen bevizsgált bankjegyvizsgáló gépekkel ellenőrzött forintbankjegyek éves aránya 80 %-ról 90 %-ra nő,
- az alkalmazott által kezelt bankjegyvizsgáló gépek által elutasított bankjegyek, amelyek esetenként alacsonyabb biztonsági szintet nyújtanak, és amelyek a későbbi kézi valódiságvizsgálat során eredetinek bizonyulnak, nem forgathatóak vissza, hanem azokat forgalomképtelen bankjegyként az MNB-nek kell átadni,
- 2013. január 1-jétől a hitelintézeti és postai fiók az ellátmányként kapott forintbankjegyeket a pénztári kifizetési forgalomban kizárólag abban az esetben forgathatja vissza, ha éves szinten az ellátmányként kapott forintbankjegyek éves hányadának valódiságát és forgalomképességét az MNB által sikeresen bevizsgált bankjegyvizsgáló géppel végzett vizsgálattal állapították meg, a sikeresen bevizsgált bankjegyvizsgáló géppel végzett vizsgálattal ellenőrzött forintbankjegyek éves hányada évente emelkedik mindaddig, amíg 2017-ben el nem éri a 90 %-ot, valamint a pénztári kifizetési forgalomban kézi ellenőrzést követően csak az adott fiókban befizetett forintbankjegyek forgathatóak vissza,
- a hitelintézet és a posta korlátozott mértékű díjazás ellenében fogadja el a kis mennyiségű forgalomképtelen forintbankjegyet és érmét címletváltásra.

2. Általános megjegyzések

2.1 Amint az a CON/2008/90 EKB-véleményben is szerepel, mivel Magyarország a Szerződés 139. cikke szerinti eltéréssel rendelkező tagállam, az MNB-re nem vonatkoznak az EKB azon tagállamokban történő eurobankjegy-visszaforgatásra vonatkozó követelményei, amelyek bevezették az eurót. Ezek a követelmények akkortól vonatkoznak majd az MNB-re, amikor Magyarország bevezeti az eurót, és amikor az MNB az eurorendszer teljes mértékben integrált tagjává válik. E tekintetben azonban az EKB üdvözli, hogy az MNB a 2/2009 (I. 23.) MNB rendeletet hozzáigazítja az eurobankjegyek valódiság- és forgalomképesség szerinti vizsgálatáról, illetve visszaforgatásáról szóló, 2010. szeptember 6-i EKB/2010/14 határozathoz[3].

2.2 A Szerződés 128. cikke alapján az Unión belül kizárólag az EKB jogosult bankjegyek kibocsátásának az engedélyezésére, míg az euroövezetbeli tagállamok pénzérméket az EKB által jóváhagyott mennyiségben bocsáthatnak ki. Az EKB szabályozási hatásköre következtetésképpen kizárólag a bankjegyekre vonatkozik.

3 HL L 267., 2010.10.9., 1. o.

3. Különös megjegyzések

A bankjegyrendelet-tervezet 21. § (1) bekezdése szerint a hitelintézet és a posta a forgalomképes vagy forgalomképtelen forintbankjegyek más címletű forgalomképes forintbankjegyre vagy érmére történő címletváltásáért díjat számíthat fel. Az euro fizetőeszköz vonatkozásában az EKB úgy ítéli meg, hogy az eurobankjegyek – függetlenül attól, hogy azok forgalomképesek-e vagy sem – kicseréléséért kezelési költséget nem szabad felszámítani.

Ezt a véleményt közzéteszik az EKB honlapján.

Kelt Frankfurt am Mainban, 2011. július 20-án.

[aláírás]

az EKB elnöke

Jean-Claude TRICHET